

Erikohtud - Portugal

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [pt](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Sellel lehel antakse teavet erikohtute korralduse kohta Portugalis.

Esimese astme kohtud (*Tribunais judiciais de 1.ª instância*)

Kohtutel on üldine pädevus tsiviil- ja kriminaalasjades ning nende pädevusse kuuluvad kõik kohtuasjad, mis ei ole määratud teiste kohtute pädevusse. Nende pädevus on reeglina üldist laadi.

Esimese astme kohtud võivad olla ka konkreetse pädevusega kohtud (mis arutavad kohtuasju, mis on kindlaks määratud kohaldatava menetluse liigi alusel) ja erikohtud, mille pädevusse kuulub teatavate asjade menetlemine (olenemata kohaldatavast menetluse liigist).

Eripädevusega kohtud

Eeluurimiskohtud (*Tribunais de Instrução Criminal*)

Eeluurimiskohtute ülesanne on toimetada eeluurimist, otsustada selle üle, kas jätkata asja menetlemist, ning täita eeluurimisega seotud kohtulikke kohustusi.

Perekonna- ja alaealiste asjade kohtud (*Tribunais de Família e Menores*)

Perekonna- ja alaealiste asjade kohtute pädevusse kuuluvad järgmised tegevused:

- isikute perekonnaseisuga seotud hagide käsitlemine: lahuselu ja vara jagamist ning abielulahutust käsitlevad hagid, samuti kõik selliste hagidega seotud toimingud, näiteks pärandvaraga seotud menetlused ja eelmenetlused, tsiviilabielu õigustühiseks või kehtetuks tunnistamist käsitlevad hagid ning abikaasade ja eksabikaasade vahelisi ülalpidamisküsimusi käsitlevate otsuste täitmisele pööramise menetlused;
- põlvnemisega seotud hagide menetlemine: lapsendamist käsitlevate otsuste tegemine, vanemlike kohustuste täitmise reguleerimine ning sellega seotud asjade ärakuulamine, emaduse ja isaduse ametlik kindlaksmääramine ning väidetavat isadust käsitlevate vaidlustuste lahendamine;
- ohus olevate alaealiste huvide kaitsmisega seotud hagide menetlemine: määruste väljastamine seoses alaealiste lastega, kes on langenud väärkohtlemise ohvriks, kes on hüljatud, kelle vanematelt on vanemlikud õigused ära võetud või kes on sattunud olukorda, mis võib tõenäoliselt ohustada nende tervist, ohutust, hariduse omandamist või moraalsust, või selliste avalduste menetlemine ja nende kohta otsuste tegemine, mille eesmärk on kaitsta alaealisi lapsi võimu kuritarvitamise eest perekonnas või asutuses, kuhu nad on paigutatud.

Töövaidluskohtud (*Tribunais de Trabalho*)

Tsiviilasjades on töövaidluskohtu pädevuses näiteks järgmised asjad:

- tööalaste alluvussuhetega ning töölepingu sõlmimise eesmärgil sisse seotud suhetega seotud küsimused;
- tööõnnetuste ja kutsehaigustega seotud küsimused;
- sotsiaalkindlustushüvitisi või peretoetuseid andvate asutuste ja kõnealuste hüvitiste või toetuste saajate vahelised vaidlused, mis on seotud kummagi poole õiguste ja volitustega ning õiguslike, regulatiivsete või seadusest tulenevate kohustustega, ilma et see piiraks haldus- ja maksukohtute pädevust;
- streikidega seotud tsiviilasjad.

Kaubanduskohtud (*Tribunais de Comércio*)

Kaubanduskohtud on pädevad tegelema eelkõige järgmiste asjadega:

- maksejõuetusmenetlused, juhul kui võlgnik on äriühing või maksejõuetu isiku vara hulka kuulub äriühing;
- hagid, mis on seotud asutamislepingute ja põhikirjade puudumisega või nende õigustühiseks ja kehtetuks tunnistamisega;
- hagid äriühingu likvideerimise peatamiseks või tühistamiseks;
- deklaratiivse sisuga hagid, mis on seotud tööstusomandiga ja mis esitatakse tööstusomandi seadustikus sätestatud mis tahes juhtudel.

Merekohtud (*Tribunais Marítimos*)

Merekohtud on pädevad menetlema järgmiste küsimustega seotud kohtuasju:

- laevade, paatide ja muude ujuvvahendite poolt põhjustatud kahju hüvitamine või sellise kahju hüvitamine, mis tulenes nende kasutamisest merenduses üldiste õigusnormide kohaselt;
- laevade, paatide ja muude ujuvvahendite ehitamise, remontimise ning ostu- ja müügilepingud, tingimusel et neid ujuvvahendeid kasutatakse merenduses;
- mereveolepingud ning kombineeritud või mitmeliigilise veo lepingud;
- merenduses kasutamiseks ettenähtud laevade, paatide ja muude ujuvvahendite ning nende lastiga seotud kindlustuslepingud;
- laevade või paatidega seoses hüpoteekide ja privileegide seadmine lisaks mis tahes muudele ujuvvahendite ja nende lastiga seotud reaaltagatistele;
- tsiviilvastutus seoses mere ja muude veekogude reostamisega kohtute tööpiirkonnas.

Karistuste täitmisele pööramise kohtud (*Tribunais de Execução de Penas*)

Karistuste täitmisele pööramise kohtud on pädevad tegema eelkõige järgmist:

- otsuse tegemine tingimisi vabastamise (*liberdade condicional*) ja selle tühistamise kohta;
- süüdimatute isikute (*inimputáveis*) sundhospitaliseerimise kui nende suhtes võetud turvameetme muutmise, pikendamise ja uuesti läbivaatamine;
- otsuse tegemine katseajaga vabastamise (*liberdade para prova*) ja selle tühistamise kohta;
- vanglakaristuse või seaduses kindlaksmääramata kestusega karistuse (*pena relativamente indeterminada*) või sundhospitaliseerimise meetme lõppenuks tunnistamine.

Intellektuaalomandi küsimuste erikohus (*Tribunal de Competência Especializada para a Propriedade Intelectual*)

Kohus asub Lissabonis ja on pädev menetlema autoriõigust ja seotud õiguseid, tööstusomandit, internetidomeene, äriühingute ärinimesid ja kaubanimisid käsitlevaid hagnosisid ning riikliku tööstusomandi instituudi (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*), riikliku teadusuuringute sihtasutuse (*Fundação para a Computação Científica Nacional*) ning registre ja notarite instituudi (*Instituto dos Registos e do Notariado*) tehtud otsuste peale esitatud apellatsioonid.

Konkreetsel pädevusega kohtud

Konkreetsel pädevusega kohtud arutavad kohtuasju, mis on kindlaks määratud kohaldatava menetluse liigi alusel. Nende näol ei ole tegemist puhtakujuliste kohtutega, vaid pigem piirkonnakohtute erinevate kolleegiumitega, mis jagunevad tsiviilkolleegiumideks (*varas cíveis*), kriminaalkolleegiumideks (*varas criminais*), tsiviilkoosseisudeks (*juízos cíveis*), kriminaalkoosseisudeks (*juízos criminais*), väiksemaid tsiviilasju käsitlevateks kohtukoosseisudeks (*juízos de pequena instância cível*), väiksemaid kriminaalasju käsitlevateks kohtukoosseisudeks (*juízos de pequena instância criminal*) ja täitmisele pööramist käsitlevateks kohtukoosseisudeks (*juízos de execução*).

Tsiviilkolleegiumid (*varas cíveis*) tegelevad deklaratiivse kohtuotsuse saamiseks algatatud hagidega, mille eseme väärtus on suurem apellatsioonikohtu menetluse jaoks kehtestatud väärtusest, kui seadusega on ette nähtud, et asja peab arutama kollegiaalne kohus.

Kriminaalkolleegiumid (*varas criminais*) on muu hulgas pädevad arutama kriminaalasju, mis kuuluvad kollegiaalse kohtu või vandekohtu pädevusse.

Tsiviilkoosseisude (*juízos cíveis*) pädevusse kuuluvad tsiviilkohtumenetlused, mis ei kuulu tsiviilkolleegiumide (*varas cíveis*) või väiksemaid tsiviilasju käsitlevate kohtukoosseisude (*juízos de pequena instância cível*) pädevusse. Kriminaalkoosseisud (*juízos criminais*) aruavad eelkõige kriminaalasju, mis ei kuulu kriminaalkolleegiumide (*varas criminais*) või väiksemaid kriminaalasju käsitlevate kohtukoosseisude (*juízos de pequena instância criminal*) pädevusse.

Väiksemaid tsiviilasju käsitlevad kohtukoosseisud (*juízos de pequena instância cível*) arutavad tsiviilasju väiksemate kohtuvaidluste menetluse (*processo sumaríssimo*) raames ning tsiviilasju, mis ei ole reguleeritud tsiviilkohtumenetluse seadustikuga ning mille suhtes kohaldatakse erimenetlust ja milles tehtud otsuse peale ei saa esitada apellatsiooni tavapärase menetluse alusel. Väiksemaid kriminaalasju käsitlevate kohtukoosseisude (*juízos de pequena instância criminal*) pädevusse kuuluvad eelkõige kohtuasjad, mille suhtes kohaldatakse ühte kolmest lihtmenetlusest (*processo sumário, abreviado ja sumaríssimo*).

Täitmisenetluse raames täidavad täitmisele pööramist käsitlevad kohtukoosseisud tsiviilkohtumenetluses sätestatud ülesandeid.

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 15/11/2013